

Копія

Органам за списком

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ
Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001
тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83
E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua,
Web: <http://www.minjust.gov.ua>,
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Щодо виконання рішення Європейського суду з прав людини
у справі «Мазур проти України»

31 жовтня 2019 року Європейським судом з прав людини (далі – Європейський суд) було ухвалено остаточне рішення у справі «Мазур проти України» (заява № 59550/11).

У цій справі Європейський суд констатував порушення статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку з жорстоким поводженням із заявником з метою отримання його зізнавальних показань та пункту 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з використанням для засудження заявника доказів, отриманих внаслідок жорстокого поводження (стислий виклад додається)

Сума відшкодування, яку Уряд України повинен сплатити на виконання цього рішення Європейського суду, становить **12 600** (дванадцять тисяч шістсот) євро.

Відповідно до пункту 1 статті 46 Конвенції та статті 2 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» рішення Європейського суду є обов'язковими для виконання Україною.

Під виконанням рішення Європейського суду слід розуміти виплату відшкодування, а також вжиття державою додаткових заходів індивідуального характеру, спрямованих на усунення конкретного порушення, визначеного в рішенні Європейського суду, та заходів загального характеру, спрямованих на усунення підстав для надходження до Європейського суду аналогічних заяв проти України у майбутньому.

За цими критеріями Комітет міністрів Ради Європи (далі – КМ РЄ) здійснює оцінку виконання державою рішень Європейського суду, виходячи з інформації, наданої державними органами щодо заходів, вжитих на виконання вказаного рішення. Відповідні положення закріплені в статті 17 Конституції України.

Вх. № 29 / 11 / 2019 4889

кількість аркушів: 3

докл. 3 додаток 3

UB
№43253/8899-30-19/5.2.2 від
22.11.2019
Ліщина І.Ю. (Заступник Міністра юстиції
України - Уповноважений у справах
Європейського суду з прав людини)
21.11.2019 17:52

контролю за виконанням рішень Європейського суду та умов дружнього врегулювання (від 10 травня 2006 року).

Щодо жорстокого поводження із заявником, Європейський суд зазначив, що «...з матеріалів справи також очевидно, що до зустрічі з працівниками міліції заявник не мав жодних тілесних ушкоджень» (п. 45 рішення), а також «незрозуміло, чому прокурор поставив під сумнів висновок першого судово-медичного обстеження, проведеного невдовзі після стверджуваного жорстокого поводження (див. пункт 15), коли тілесні ушкодження ще були видимими, який підтверджувався твердженнями заявника, і призначив нову судово-медичну експертизу. Як вбачається з постанови прокурора, нова експертиза, проведена більше ніж через два роки після відповідних подій, призвела до іншого висновку щодо дати та походження тілесних ушкоджень, та була прийнята прокурором знову без надання будь-якого обґрунтування такого рішення» (п. 54 рішення).

Слід наголосити, що жорстоке поводження працівників правоохоронних органів та непроведення розслідувань щодо скарг осіб на таке поводження є системною проблемою в Україні, вирішити яку Рада Європи неодноразово закликала Україну. Станом на сьогодні справи цієї категорії перебувають під посиленням наглядом КМ РЄ, який очікує від Уряду України надання детальної інформації стосовно проведеного ефективного розслідування в кожній окремій справі.

Беручи до уваги характер порушень, констатованих Європейським судом у справі «Мазур проти України», з метою забезпечення виконання цього рішення Європейського суду, а також недопущення аналогічних порушень у майбутньому **прошу** у межах компетенції:

1. Не допускати жорстокого поводження працівниками правоохоронних органів з особами під час затримання та тримання під вартою, зокрема з метою отримання зізнавальних показань, а також забезпечувати обов'язкове складання протоколу про затримання уповноваженими службовими особами.

2. Забезпечити належне та ефективне процесуальне керівництво під час досудового розслідування кримінальних проваджень за фактами жорстокого поводження працівників правоохоронних органів.

3. Врахувати зазначену інформацію в роботі та довести висновки Європейського суду у вказаній справі до відома працівників національної поліції та прокуратури.

4. Державному бюро розслідувань - внести запис до Єдиного реєстру досудових розслідувань та провести ефективне розслідування за встановленими Європейським судом у справі Мазура Андрія Ігоровича, 1982 р.н., фактами жорстокого поводження з ним працівників правоохоронних органів з метою отримання зізнавальних показань, а також повідомити про результати такого розслідування.

5. Національну академію внутрішніх справ України та Національну академію прокуратури України – забезпечити включення рішення Європейського суду у цій справі до програм підготовки та підвищення кваліфікації працівників органів досудового розслідування.

З метою забезпечення належного звітування Комітету міністрів Ради Європи прошу повідомити про результати розгляду цього листа до **25 грудня 2019 року**.

Крім того повідомляю, що найближчим часом автентичний переклад вказаного рішення буде надрукований у збірнику нормативно-правових актів «Офіційний вісник України» та розміщений на сайті Міністерства юстиції України (https://minjust.gov.ua/cat_9329).

Додаток: стислий виклад вказаного рішення в 1 прим.

**Заступник Міністра –
Уповноважений у справах
Європейського суду з прав людини**

Іван ЛІЩИНА

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «МАЗУР ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF MAZUR v. UKRAINE)
(заява № 59550/11)

Стислий виклад рішення від 31 жовтня 2019 року

04 вересня 2007 року у м. Ялта заявника затримали працівники міліції за підозрою у причетності до злочину, скоєного в Івано-Франківську у 2002 році. Згідно з твердженнями заявника, дорогою до Івано-Франківська, а згодом у Тлумацькому відділі міліції та Управлінні Міністерства внутрішніх справ України в Івано-Франківській області він зазнав жорстокого поводження з метою отримання від нього зізнавальних показань. Не витримавши фізичного насилля, заявник погодився надати зізнавальні показання, які він згодом підтвердив за відсутності захисника під час допиту слідчим та під час відтворення обстановки та обставин події.

Заявник та його батько поскаржилися до прокуратури на незаконне затримання заявника та жорстоке поводження з ним. У результаті огляду заявника судово-медичним експертом у нього було зафіксовано низку тілесних ушкоджень, проте прокуратура відмовила у відкритті кримінальної справи щодо працівників міліції. Щодо заявника було порушено кримінальну справу у зв'язку зі скоєнням злочину у 2002 році. Під час допиту заявник у присутності захисника відмовився від своїх попередніх зізнавальних показань, стверджуючи, що вони були отримані внаслідок жорстокого поводження з ним працівників міліції.

У 2008 році суд першої інстанції повернув кримінальну справу щодо заявника на додаткове розслідування. Після закінчення додаткового розслідування апеляційний суд, діючи як суд першої інстанції, визнав заявника винним за всіма пунктами обвинувачення та обрав покарання у виді семи років позбавлення волі, відхиливши твердження заявника щодо жорстокого поводження з ним з боку працівників міліції як необгрунтовані.

Заявник та його захисник звернулися до Верховного Суду України, який, діючи як суд другої інстанції, визнав, що допит заявника було здійснено за відсутності захисника, проте залишив без задоволення скаргу на жорстоке поводження з боку працівників міліції, пославшись на результати перевірки тверджень заявника прокуратурою.

До Європейського суду заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на жорстоке поводження з боку працівників міліції з метою отримання від нього зізнавальних показань, а також за статтею 6 Конвенції на несправедливість кримінального провадження щодо нього.

Розглянувши скарги заявника за статтею 3 Конвенції, Європейський суд зазначив, що з 04 до 07 вересня 2007 року заявник фактично утримувався під вартою працівниками міліції та зазнав тілесних ушкоджень, перебуваючи під контролем органів державної влади. Оскільки висновки державних органів влади щодо походження тілесних пошкоджень заявника не ґрунтувалися на ретельному розслідуванні, Європейський суд дійшов висновку, що тілесні ушкодження заявника були заподіяні йому внаслідок жорстокого поводження з боку працівників міліції.

Щодо скарг заявника за статтею 6 Конвенції Європейський суд зазначив, що зізнавальні показання заявника, надані ним під час перебування під контролем працівників міліції та за відсутності захисника, не є наданими свідомо та добровільно. Європейський суд дійшов висновку, що використання доказів, отриманих внаслідок жорстокого поводження, призвело до несправедливості провадження щодо заявника, та констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* прийнятними скарги на жорстоке поводження під час затримання та несправедливість судового розгляду кримінальної справи заявника;
2. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції;
3. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з використанням для засудження заявника показань, отриманих внаслідок жорстокого поводження;
4. *Постановляє*, що немає потреби розглядати решту скарг заявника за статтею 6 Конвенції;
5. *Постановляє*, що:

- (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
- (i) 11 000 (одинадцять тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди, якої заявник зазнав у зв'язку з порушенням статті 3 Конвенції, які мають бути сплачені заявнику;
 - (ii) 1 600 (одна тисяча шістсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат, понесених під час провадження у Суді, які мають бути сплачені на банківський рахунок представника заявника, пана Михайла Тарахкала;
- (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
6. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.